17/02/2021

Κύπρος και 1821: Νέα έκδοση του Κέντρου Μελετών Ι. Μονής Κύκκου

/ Ελλάδα 1821 - 2021

Από το Κέντρο Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου κυκλοφόρησε πρόσφατα το βιβλίο του Κωστή Κοκκινόφτα «Κύπρος και 1821», που είναι αφιερωμένο στα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Το βιβλίο μέσα σε 824 σελίδες περιλαμβάνει 23 αυτοτελείς εργασίες, που αναφέρονται στην πολύπλευρη συμβολή της Κύπρου στον Αγώνα των Ελλήνων για ελευθερία και οι οποίες διαχωρίζονται σε τέσσερις επιμέρους ενότητες.

Η πρώτη ενότητα αφορά στον βίο και το έργο των Μαρτύρων Αρχιερέων του 1821, δηλαδή των τεσσάρων, οι οποίοι εκτελέστηκαν στο νησί κατά τις σφαγές της 9ης Ιουλίου: Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, Πάφου Χρυσάνθου, Κιτίου Μελετίου και Κυρηνείας Λαυρεντίου, καθώς και των δύο που μαρτύρησαν μακριά από την ιδιαίτερή τους πατρίδα, Νικομηδείας Αθανάσιου Καρύδη και Δημητσάνης Φιλόθεου Χατζή.

Η δεύτερη ενότητα περιλαμβάνει εννέα εργασίες, που αφορούν στη συμμετοχή της Κύπρου στην Ελληνική Επανάσταση, με καθεμία να εξετάζει μία ξεχωριστή πτυχή

της. Τέσσερις από τις εργασίες αυτές αναφέρονται στην πνευματική δραστηριότητα των Κυπρίων λογίων κατά τις παραμονές του Αγώνα, στη συμβολή τους στην ανάπτυξη του φιλελληνικού κινήματος, στην παρουσία εθελοντών από το νησί στις πολεμικές αναμετρήσεις, και στις σχέσεις της Κύπρου με την Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου. Μία αφορά στον βίο του Κύπριου Νεομάρτυρα Μιχαήλ, ο οποίος αλλαξοπίστησε στη Σαμοθράκη, το 1821, για να σώσει τη ζωή του, αλλά βρήκε αργότερα το θάρρος να επανέλθει στην πατρώα θρησκεία και να ομολογήσει πίστη στον Χριστό, ενέργεια που τον οδήγησε σε μαρτυρικό θάνατο.

Οι υπόλοιπες τέσσερις εργασίες αναφέρονται στη ζωή και τη δράση κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης των Κυπρίων Μητροπολιτών Δημητριάδος και Ζαγοράς Αθανάσιου Κασσαβέτη, Μηθύμνης αργότερα Προύσης και μετέπειτα Νικομηδείας Παναρέτου, Αγκύρας και στη συνέχεια Λοκρίδος Αγαθάγγελου Μυριανθούση, και Επιφανείας Ιωαννικίου.

Λαϊκές παραδόσεις για το 1821

Η τρίτη ενότητα αφορά πτυχές από τα όσα διαδραματίστηκαν στην Κύπρο την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης και περιλαμβάνει πέντε εργασίες.

Στην πρώτη από αυτές εξετάζονται τα όσα συνέβησαν τότε στο νησί με επίκεντρο την Ιερά Μονή Κύκκου, ενώ οι υπόλοιπες αφορούν στις σχέσεις του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού με την οικογένεια του προκατόχου του Αρχιεπισκόπου Χρυσάνθου και των ομωνύμων του Μητροπολιτών Κιτίου και Πάφου, στην επίδραση που είχε ο Αγώνας για τη θεσμοθέτηση «κοινοβουλευτικού συστήματος» στην Κύπρο, το 1830, στα όσα αναφέρονται στην ιταλική εφημερίδα «Notizie del Giorno» μερικές εβδομάδες ύστερα από τις σφαγές του καλοκαιριού του 1821, καθώς και στη σύγκριση της πρώτης με τη δεύτερη έκδοση του εμβληματικού για την περίοδο αυτή βιβλίου του Γεώργιου Κηπιάδη «Απομνημονεύματα των κατά το 1821 εν τη νήσω Κύπρω τραγικών σκηνών».

Τέλος, στην τέταρτη ενότητα περιλαμβάνονται τρεις εργασίες για ισάριθμες λαϊκές παραδόσεις για το 1821, που συνδέονται η πρώτη με το χωριό Παλαίκυθρο και τον τοπικό Τούρκο προύχοντα Χατζηταχήρ αγά, η δεύτερη με την κωμόπολη της Λαπήθου και τον Ψαριανό πυρπολητή Κωνσταντίνο Κανάρη και η τρίτη με την κωμόπολη του Καραβά και την εκτέλεση των προυχόντων της κατά τους πρώτους μήνες της έναρξης της Επανάστασης.

Τον τόμο συμπληρώνει παράρτημα με σχετικά έγγραφα, βιβλιογραφία, αρχειακές πηγές και λεπτομερές ευρετήριο.

Κωστή Κοκκινόφτα, «Κύπρος και 1821», εκδ. Κέντρο Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου, Λευκωσία 2021, σελ. 824

Πηγή: kathimerini.com.cy